

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta sekä merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta sekä merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta (HE 145/2016 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 22/2016 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 3 §:n 4 ja 9 kohta, 4 §:n 1 momentin 3 kohta, 10 §:n 1 momentin 1, 3 ja 5 kohta sekä 2—4 momentti, 12 ja 13 §, 14 §:n 3 momentti, 15 §, 16 §:n 2—4 momentti, 17 §:n 1 momentin 1 kohta, 18 §:n 1 momentti ja 22 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 momentin 3 kohta ja 10 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 967/2008, 10 §:n 3 ja 4 momentti laissa 450/2013, 12 § osaksi laissa 967/2008, 16 §:n 4 momentti laissa 450/2013 sekä 17 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 1317/2009, sekä

lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 967/2008 ja 1317/2009, uusi 2 a ja 10 kohta sekä 4 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 967/2008, uusi 4 kohta seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Eduskunnan vastaus EV 117/2016 vp

2 a) *erityisaluksella* alusta, jota käytetään järjestelmälliseen merenmittaustoimintaan;

4) *meriliikenteellä* merialueella tapahtuvaa matkustajien tai lastin kuljettamista sekä hinaamista tai työntämistä taikka erityisaluksen merenmittaustoimintaa; pääasiassa satamissa suoritettavat hinaus- tai työntämistoiminnot taikka moottorikäyttöisten alusten avustaminen satamaan eivät ole meriliikennettä;

9) *kauppa-alusluettelolla* tukiviranomaisen pitämää luetteloa niistä aluksista, jotka voivat hakea tämän lain mukaista tukea;

10) *toiminta-ajalla* sitä osaa kalenterivuodesta, jonka alus on ollut kauppa-alusluettelossa, lukuun ottamatta aluksen telakointiaikoja ja miehittämättömänä satamassa oloa.

4 §

Aluksen merkitseminen kauppa-alusluetteloon

Tukiviranomaisen on hakemuksesta merkittävä kauppa-alusluetteloon sellainen Suomen alusrekisterissä oleva:

3) hinaaja tai työntäjä, jonka bruttovetoisuus on vähintään 300 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä;

4) erityisalus, jonka bruttovetoisuus on vähintään 100 ja joka on katsastettu itämerenliikenteeseen, lähiliikenteeseen, euroopanliikenteeseen tai kaukoliikenteeseen ja joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä.

10 §

Tuen myöntämisen yleiset edellytykset

Tukiviranomaisen tulee myöntää tässä laissa tarkoitettu tuki, jos:

1) alus on ollut merkittynä kauppa-alusluetteloon sen ajan, jolta tukea haetaan ja se on täyttänyt kauppa-alusluetteloon merkitsemisen edellytykset sen ajan, jolta tukea haetaan;

3) alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa ulkomaan meriliikenteessä, tai 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu alus on toiminut tukivuoden aikana pääasiassa kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä tai ulkomaan meriliikenteessä, taikka 4 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu alus on toiminut tukivuoden aikana kansainväliselle kilpailulle alttiissa kotimaan meriliikenteessä tai ulkomaan meriliikenteessä;

5) aluksen miehistökustannusten alentamiseksi ei tukijakson aikana makseta muita kuin tämän lain tai valtion varoista korvattavista merimiesten matkakustannuksista annetun lain (1068/2013) nojalla myönnettäviä tukia.

Eduskunnan vastaus EV 117/2016 vp

Säännöllistä matkustajaliikennettä Euroopan unionin satamien välillä harjoittavalla matkustaja-aluksella myönnetään tukea vain Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kansalaisten osalta.

Hinaajalla ja työntäjällä sekä erityisaluksella myönnetään tukea 11 ja 12 §:n mukaisesta tuen määrästä vain osuus, joka vastaa meriliikenteen osuutta tukijaksosta.

Jos aluksen omistajalla tai aluksen muulla varustamotoimintaa harjoittavalla työnantajalla ei rahtaussopimukseen perustuen ole määräysvaltaa aluksen liikennöintiin sopimusjaksolla, tukea myönnetään myös siltä meriliikenteeksi luettavalta odotusajalta, jonka alus muuten kuin omasta syystä odottaa alukselle määrätyn vähimmäismiehityksen mukaisessa täydessä valmiudessa lastin tai matkustajien kuljetustoimeksiantoa tai erityisalus aluksen lajia vastaavaa meriliikennetoimeksiantoa. Hinaajalla ja työntäjällä sekä erityisaluksella odotusajalta tukea myönnetään kuitenkin vain osuus, joka vastaa meriliikennepäivien osuutta tukijaksolla.

12 §

Rajoitetusti verovelvollisen merenkulkijan aluksella tehdyn työn perusteella maksettavan tuen määrä

Tukena maksetaan tuloverolain 9 §:n mukaisen rajoitetusti verovelvollisen merenkulkijan kauppaa-alusluetteloon merkityltä alukselta saamasta palkkatulosta määrä, joka vastaa tukijaksolta maksettua:

- 1) lähdeveroa; ja
- 2) työnantajan sairausvakuutusmaksua.

Jos palkkatulosta on lähdeveron pidättämisen sijasta toimitettu ennakonpidätys, sovelletaan 11 §:ää.

13 §

Tukijakso

Tukijaksot ovat 1 päivästä tammikuuta 30 päivään kesäkuuta ja 1 päivästä heinäkuuta 31 päivään joulukuuta. Tukivuosi on yksi kalenterivuosi.

Tukiviranomainen määrää hakemuksesta tukijaksoksi yhden kalenterikuukauden sellaiselle matkustaja-alukselle, joka saa kuljettaa enemmän kuin 120 matkustajaa, sikäli kuin tuen myöntäminen perustuu kuukausittaisia maksuja koskevaan aluskohtaiseen palkkakirjanpitoon ja Verohallinnolle toimitettuihin veroilmoituksiin.

14 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan tukijaksoittain tukiviranomaiselle toimitetulla hakemuksella kolmen kuukauden kuluessa kunkin tukijakson päättymisestä.

Eduskunnan vastaus EV 117/2016 vp

15 §

Palkkakirjanpito

Työnantajan on järjestettävä palkkakirjanpitoa siten, että siitä voidaan aluksittain ja palkan-
saajittain todeta merityötulon ja siitä toimitettujen ja maksettujen ennakonpidätysten, lähdeve-
ron, työnantajan sairausvakuutusmaksun sekä merimieseläkemaksun ja tapaturmavakuutusmak-
sun työnantajaosuuksien määrät.

16 §

Tarvittavat tiedot ja selvitykset

Hakijan tulee toimittaa tukiviranomaiselle jäljennökset Verohallinnolle toimitetuista veroil-
moituksista ja selvitys siitä, mikä osuus veroilmoituksissa tarkoitettu tulosta on merityötuloa ja
mikä osuus työnantajasuorituksista perustuu merityötuloon, miten maksetut erät jakautuvat työn-
antajan eri alusten kesken ja miten maksut jakautuvat aluskohtaisesti tuen perusteena oleviin
maksuihin ja muihin maksuihin.

Hakijan tulee tukijaksoittain toimittaa tukiviranomaiselle aluskohtainen selvitys Merimieselä-
kekassalle tukijakson ajalta maksetuista eläkevakuutusmaksuista ja niiden perusteena olevista
palkoista.

Hakijan tulee tukijaksoittain toimittaa tukiviranomaiselle vakuutusyhtiön antama aluskohtai-
nen selvitys tukijaksolta maksetuista merityötuloon perustuvista 11 §:ssä tarkoitetuista vakuutus-
maksuista.

17 §

Tukiviranomaisen tiedonsaantioikeus

Tukiviranomaisella on oikeus salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoi-
tusten estämättä saada:

1) Verohallinnolta tässä laissa tarkoitettun tuen määrän selvittämistä ja valvontaa varten tar-
peelliset tiedot meripalkoista;

18 §

Valtakunnallisten työmarkkinajärjestöjen kuuleminen

Tukiviranomaisen on ennen asian ratkaisua kuultava asianomaisia valtakunnallisia työmarkki-
najärjestöjä, jos se harkitsee tuen epäämistä kokonaisuudessaan tai pääosin. Kuuleminen on toi-
mitettava kerran tukivuodessa ennen ensimmäisen hakijalle kokonaan tai pääosin kielteisen pää-
töksen tekemistä, jollei enempi kuuleminen ole tarpeen muuttuneiden olosuhteiden tai muun eri-
tyisen syyn takia.

Eduskunnan vastaus EV 117/2016 vp

22 §

Tuen palauttaminen ja takaisinperintä

Palautettavalle määrälle on maksettava tukivuoden viimeistä tukijaksoa koskevan tukipäätöksen antamispäivästä korkoa, joka vastaa kulloinkin voimassa olevaa Suomen Pankin peruskorkoa lisättynä neljällä prosenttiyksiköllä. Jollei palautettavaa määrää makseta viimeistään asetettuna eräpäivänä, on sille maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Lakia sovelletaan kuitenkin jo 1 päivänä tammikuuta 2017 ja sen jälkeen aiheutuneista kustannuksista maksettavaan tukeen.

Laki

merimieseläkelain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 4 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laeissa 968/2008, 911/2010 ja 765/2011, seuraavasti:

4 §

Lain soveltamisalaan kuuluva työntekijä

Tätä lakia sovelletaan työntekijään, joka tekee merityösopimuslaissa tarkoitettua työtä:

- 1) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa;
- 2) merellä ansiotarkoituksessa toimivassa suomalaisessa pelastus- tai kalastusaluksessa;
- 3) muunlaisessa suomalaisessa jäänmurtaja-aluksessa kuin satamajäänmurtajassa;
- 4) sellaisessa pääasiassa kotimaan meriliikenteessä olevassa suomalaisessa lastialuksessa, hinaajassa tai työntäjässä, joka on merkitty meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) 4 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdan perusteella kauppa-alusluetteloon;
- 5) sellaisessa kansainväliselle kilpailulle alttiissa meriliikenteessä olevassa suomalaisessa erityisaluksessa, joka on merkitty meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain 4 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella kauppa-alusluetteloon;
- 6) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä suomalaisessa kauppa-aluksessa, joka on pääasiassa ilman miehistöä vuokrattu ulkomaiselle laivanvarustajalle edellyttäen, että työntekijä on työsuhhteissa laivan omistajaan tai tämän käyttämään työnantajaan; ja

Eduskunnan vastaus EV 117/2016 vp

7) työnantajan määräyksestä väliaikaisesti muulla kuin 1—6 kohdassa tarkoitetuissa aluksissa.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana. Sitä sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä tammikuuta 2017 alkaen.

Helsingissä 18.10.2016

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri